

پر سپو لیس

میراث جاودانه

تالیف، ترجمه و گردآوری

فرزاد پیاده

حسین حسین دخت

اکرم غیور کاظمی

سرشناسه	:	پیاده، فرزاد، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	پرسپولیس؛ میراث جاودانه / تالیف و گردآوری فرزاد پیاده، حسین حسین دخت، اکرم غیور کاظمی.
مشخصات نشر	:	تهران؛ نوین توسعه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۲۶۶ ص.
شابک	:	978-600-8738-07-7
فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	تخت جمشید
موضوع	:	Persepolis (Iran)
موضوع	:	ایران - تاریخ - هخامنشیان، ۵۸۸-۳۳۰ ق. م
شناسه افزوده	:	حسین دخت، حسین، ۱۳۶۸ -
شناسه افزوده	:	غیور کاظمی، اکرم، ۱۳۴۱ -
رده بندی کنگره	:	DSR ۵۵ / ۳ پ ۹۳ ۱۳۹۶
رده بندی دیسی	:	۹۵۵/۶۳۷
شمار کتابشناسی ملی	:	۵۱۱۸۹۱۲

نشر نوین

nashrenovin.ir

عنوان:	پرسپولیس؛ میراث جاودانه
مؤلف:	فرزاد پیاده حسین حسین دخت اکرم غیور کاظمی
زمان و نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۵
ناشر:	نشر نوین توسعه
شابک:	۷-۰۷-۸۷۳۸-۶۰۰-۹۷۸
بها:	۲۰،۰۰۰ تومان

کلیه حقوق کتاب برای ناشر محفوظ است.

فهرست

صفحه	عنوان
۱	پیش گفتار
۳	بخش اول: تمدن پارس‌ها
۳	فصل اول: شاهان هخامنشی
۶	کوروش دوم (کوروش کبیر)
۱۳	از بردیا تا داریوش کبیر
۱۵	داریوش اول (داریوش کبیر)
۲۵	خشایارشا
۲۹	سقوط و پال شاهنشاهی
۳۸	فصل دوم: فرهنگ هخامنشی
۳۹	دین و آئین مذهبی
۴۵	زبان و خط
۵۰	فصل سوم: تمدن و ساختار اجتماعی
۵۴	جایگاه زنان
۵۸	ارتش
۶۷	قوانین
۶۷	ابداعات
۷۴	فصل چهارم: نظام‌های مالی
۷۷	مقیاس‌های سنجش
۷۷	نظام بانکی
۷۹	سکه و مسکوکات
۸۴	بخش دوم: پارسه
۸۶	فصل پنجم: نگاه اجمالی
۹۲	برزن جنوبی
۹۳	کاوش‌ها
۹۵	دوره‌های مرمتی
۹۷	سیستم تاسیسات
۹۹	مراسم عید در زمان داریوش
۱۰۰	معماری ساخت
۱۰۳	معادن و منابع

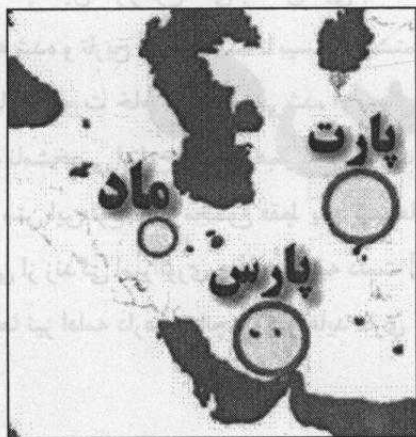
صفحه

۱۰۴	برخی از مهمترین نامه های دولتی درباره پارسه
۱۱۲	برخی از مهم ترین سخنان نخبگان درباره پارسه
۱۱۴	عوامل ویرانی
۱۱۶	فصل ششم: بنای ورودی (در انتظار دیدار سریر شاهی)
۱۱۷	پلکان ورودی
۱۱۹	دروازه ملل
۱۲۰	کاخ خشایارشا
۱۲۴	دروازه سیروس
۱۲۶	کتیبه ها
۱۲۸	فصل هفتم: کاخ آپادانا (شکوه هخامنشی)
۱۳۰	ستون ها
۱۳۵	تالار
۱۳۶	حیاط
۱۳۸	ایوان ها
۱۴۰	پلکان ها
۱۵۸	اشیای پیدا شده
۱۶۲	فصل هشتم: کاخ مرکزی (تجمع دولت مردان)
۱۶۵	پلکان
۱۶۷	ایوان ها
۱۶۹	اشیای پیدا شده
۱۷۰	فصل نهم: کاخ تچر (خلوت داریوش)
۱۷۲	تالار وسط
۱۷۴	درگاه ها
۱۷۶	ایوان و حیاط
۱۷۷	پلکان
۱۷۹	کتیبه ها
۱۸۴	فصل دهم: کاخ هدیش (خلوتگاه فاتح یونان)
۱۸۵	کاخ هدیش
۱۹۱	کاخ ناتمام
۱۹۲	تپه مرکزی

صفحه	عنوان
۱۹۴	فصل یازدهم: کاخ ملکه (کاخ فرمانندگان پنهان حکومت)
۲۰۱	اتاق‌های جنوبی
۲۰۲	اشیای پیدا شده
۲۰۴	فصل دوازدهم: خزانه شاهی (گنج مدفون)
۲۰۶	تالار صد، و نود و نه ستون
۲۰۷	نقش برجسته خزانه
۲۱۱	ساختمان‌های دامنه کوه در پشت عمارت
۲۱۱	اشیای پیدا شده
۲۱۸	فصل سیزدهم: کاخ صدستون (شکوه ناتمام)
۲۲۰	تالار
۲۲۷	ایوان شمالی
۲۲۹	حیاط شمالی
۲۳۰	تالار سی و دو ستون و ضمیمه
۲۳۱	درگاه ناتمام
۲۳۴	خیابان سپاهیان
۲۳۶	اشیای پیدا شده
۲۴۲	فصل پانزدهم: مقبره شاهی (زندگی با مردگان)
۲۴۵	آرامگاه اردشیر سوم
۲۴۷	آرامگاه اردشیر دوم
۲۴۸	اشیای پیدا شده
۲۵۰	منابع و مراجع

پیش‌گفتار

در مورد پیدایش قوم آریا و ورود آن‌ها به ایران نظریات متفاوتی وجود دارد که از میان آن‌ها، دو نظریه بیشتر مورد توجه جهانیان قرار گرفته است. در نظر اول آریاییان (شکل ۱) قومی مهاجر معرفی می‌شوند که مهاجرت خود را از جنوب سبیری آغاز کرده، در جلگه‌های حاصلخیز دامنه‌های زاگرس و چراگاه‌های پر آب سکنی گزیده و کشاورزی را بر کوچ نشینی ترجیح دادند (شکل ۲). در نظریه دوم که توسط دکتر جهان‌شاه درخشانی و در کتاب خود با عنوان "آریاییان، مردم کاشی، امرد، پارس و دیگر ایرانیان" ارائه شده است، آریاییان به عنوان قومی از ابتدا، ساکن معرفی گردیده‌اند. بر اساس نتایج تحقیقات چهارده ساله ایران این پژوهش‌گر، شواهد باستان‌شناسی و جغرافیایی بسیار وجود دارد که نقض کننده نظریه اول می‌باشد.

شکل ۲ پراکندگی سه قوم آریایی در ایران

شکل ۱ تصویر آریاییان (کتاب جشن‌های دو هزار و پانصد ساله)

واقعیت هرچه باشد، در وجود قومی با عنوان پارسیان که شات گرفته از اقوام آریایی هستند شکی نیست. از این میان حکومت هخامنشیان به عنوان حکومت قوم پارس بر ایران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. شاخص‌های ممتاز این دوره زمانی به همراه فراگیری منطقه‌ای آن این سلسله را به عنوان یکی از حکومت‌های موفق دوران پر فراز و نشیب ایران مطرح می‌نماید. درباره عصر پارسیان سه گروه منبع کتبی، که از نظر اعتبار، حجم و نحوه بیان بسیار متفاوت هستند، در دست داریم. این منابع عبارتند از:

(الف) سنگ نبشته شاهان: این گروه به عنوان اسناد دست اول و هم عصر، از نظر تاریخی اهمیت ویژه دارند، اما تعداد آن‌ها بسیار اندک می‌باشد.

(ب) گزارش‌های کم و بیش مفصل نویسندگان یونانی و رومی: محتوای گزارش‌های بیان شده چه از نظر مسائل تاریخی و چه از دیدگاه تاریخی، بسیار متنوع می‌باشند، اما این گزارش‌ها همواره زیر نفوذ نوع روابط میان اقوام شرق و غرب در زمان‌های گوناگون قرار داشته است و در نتیجه بی‌طرفانه تلقی نمی‌گردند. در واقع از نویسندگان بیگانه هرگز نمی‌توان انتظار داشت که در همه بخش‌های گزارش‌های خود، به ویژه زمانی که گزارش درباره دشمن است، جانب امانت را رعایت نمایند. بنابراین باید نگران گزارش‌هایی بود که یونانی‌ها درباره شاهنشاهی ایران داده‌اند، شاهنشاهی که تا شهر آتن و قلب یونان پیش رفته‌اند. برای مثال همان‌طور که دکتر امیر مهدی بدیع در کتاب خود "یونانیان و بربرها" اکثر نوشته‌های هرودت در مورد ایران را به دلیل دشمنی مادر زادی، خدمت به تبلیغ آتن، روحیه بخشی به رومیان، کمک برای تسلط بر دیگر دولت‌ها، کسب جایزه

نقدی ۱۰ تالان زر و نیز کسب مقام شهروندی آتن، به شدت یکطرفه و دارای تعصبات و داستان پردازی معرفی می‌نامید. جالب‌تر آن‌که این نوشته‌ها در طول تاریخ توسط اروپاییان (رومیان به علت رویارویی با سلسله اشکانی و ساسانی، اروپای قرون وسطی و مسیحیان به علت رویارویی با اسلام و دامن زدن به جنگ‌های صلیبی و در آخر اروپاییان معاصر به علت مقاصد استعماری در شرق و به خصوص خاور میانه و ایران) تأیید و رسمی شناخته شده است. این درحالیست که اتوسیدید (بزرگترین تاریخ نویس بی‌غرض عصر هرودوت) و یا پلوتارک (تاریخ نگار) هرودوت را تنها یک بچه خیالباف و دورگو معرفی نموده‌اند.

پ) لوح‌های بی‌شمار گلی با متن‌های کوتاه و به ویژه لوح‌های دیوانی پارسه: در سال‌های ۱۹۳۳ و ۱۹۳۴ ضمن حفريات پارسه، چندین هزار لوح گلی با متن‌هایی به خط میخی ایلامی به دست آمد. این لوح‌ها در زمان فرمانروایی داریوش بزرگ نوشته شده و تاریخ آن‌ها سیزده تا بیست و هشتمین سال فرمانروایی داریوش یعنی ۵۰۹ تا ۴۹۴ قبل از میلاد را در بر می‌گیرد. لوح‌ها به صورت خام نگهداری می‌شد، اما زمانی که اسکندر در سال ۳۳۰ پیش از میلاد مجموعه کاخ‌ها را به آتش کشید، تعداد نامشخصی از لوح‌ها برای همیشه نابود شد. تصادفاً بخشی از آن‌ها در شعله‌های آتش بزرگ پخته شد و برای ما محفوظ ماند. متن این لوح‌ها در مجموع فقط یادداشت‌های اداری است، اما با در کنار هم گذاشتن این اطلاعات پراکنده می‌توان تصویر شفافی از زندگی امپراتوری هخامنشی به دست آورد. هم اکنون بخش‌هایی از این لوح‌ها ترجمه شده است و کار ترجمه باقی لوح‌ها نیز ادامه دارد، چنانچه دکتر هانز تارن کخ در کتب متعدد خود از جمله: از زبان داریوش" به بررسی نتایج حاصل از

مطالب این کتاب در دو بحث کلی ارائه شده است. در بخش نخست به بررسی زندگی پارسیان باستان پرداخته می‌شود و در بخش دوم تجزیه و تحلیل بزرگترین و با شکوه‌ترین ساخته آن زمان ایران-زمین، یعنی تخت جمشید صورت خواهد پذیرفت. اساس تحقیق در محتوای کتاب بر دو بخش بنا شده است. در بخش نخست بازدیدهای میدانی، تبادل نظر با صاحبان نظر و کارشناسان و جمع آوری نکات انجام شده است و در بخش دوم با مطالعه کتب گوناگون، مقالات، سایت‌های اینترنتی و لوح‌های فشرده، انتخاب مطالب، موضوعات و جملات با مضمونی مشترک، محتوای لازم به رشته تحریر در آورده شده است. در این کتاب سعی شده است که تا حد ممکن کلیه مطالب و موضوعات تحت پوشش قرارگیرند و مسائل و چالش‌های امروزه نیز به رشته تحریر در آیند. البته این مهم امکان پذیر نیست، به غیر از پرداختن مختصر و فشرده به هر موضوع. بنابراین به رشته تحریر در آوردن کلیه موضوعات آن هم به صورت تخصصی و جامع نیازمند تالیف یک کتاب برای هر موضوع می‌باشد که شاید این امر از جذابیت و موضوعات کاسته و انسجام موضوع را از بین ببرد. سعی بر آن شده است تا علاوه بر استفاده از منابع موثق قدیمی از مقالات، کتب، سایت‌های مراجع اینترنتی و لوح‌های فشرده که حاوی جدیدترین یافته‌ها و اکتشافات در زمینه‌های مرتبط می‌باشند، بهره گرفته شود. در این میان اشاره می‌گردد که علی‌رغم کوشش نویسنده بر امانت نگاشته‌ها و صحت سنجی آن‌ها، به علت ماهیت تخصصی مباحث و جامعیت آن، صحت مطالب بر عهده منابع مورد استفاده می‌باشد. همچنین کوشش به عمل آمده است تا جهت سهولت فهم و ایجاد یک درک تصویری، تا حد مقدور مطالب با عکس‌هایی مرتبط پیوند داده شوند.